tavad: „Tüve pikuti läbilõike pind kui faktor tüve massi määramiseks“ (Tartu, 1925), „Kastre-Peravalla kase puiestikkudest“ (*ibid.*, 1926), „Ülikooli õppemetskond“ (*ibid.*, 1927), „Abitabelid metsakorraldustöödeks“ (Tall., 1929), „Geodeesia põhijooned“ (Tartu, 1929), „Beiträge zur Holzmassenermittelung mit besonderer Berücksichtigung der Schwerpunktsmethode“ (*ibid.*, 1931), „Dendroloogia“ (*ibid.*, 1934), „Metsakorralduse arenemine Eestis“ (VII Eesti metsanduse aastaraamat, Tartu, 1935), „Metsamaterjalide hindade tõus Eestis“ (Tartu, 1938) ja „Jahinduse ja metsanduse vahekordadest“ (*ibid.*, 1939). Peale selle on M. avaldanud hulga artikleid ajakirjas „Eesti Mets“ jm.

Isikl. jm. saadud andmed. *P. K.*

MAURACH, Martin, metsateadlane, sünd. 5. II 1856 vkj. Põltsamaal kirikuõpetaja C. P. L. Maurach'i (vt.) pojana, õppis metsateadust 1879—81 Saksis Tharand'i metsaakadeemias. M. oli metsaülemaks Tartumaal Kastre-Peravallas 1883—97, Jamburgi maakonnas Soikinos Mecklenburg-Strelitz'i hertsogite metsades 1897—1905, elas seejärel Põltsamaal ja siirdus 1916 Riiga, kus suri 21. XII 1918 ukj. — M-i juhatusel teostati Kastre-Peravalla metsas suurejoonelised kuivendustööd ühenduses metsa parvetuskanalite kaevamisega; samuti kultiveeriti rohkesti metsa ning soetati ka mitmeid välismaa puuliike. M-i sulest on ilmunud raamatud „Neue Kubiktafeln für Nadelholzklötze nach Toppstärke“ (Tartu, 1893), „Balkentafeln nach Oberstärke für Kiefer und Fichte“ (Tall., 1909) ja „Die practische Forstwirtschaft. Praktikaline metsaasjandus“ (Tartu, 1893), viimane kõrvuti saksa- ja eestikeelse tekstiga.

Alb. Livonorum (1908) ja Nachträge (1925) jm. saadud andmed.

O. D.

***MAURITZ, Konrad,** majandustegelane, on toiminud Eesti Vabrikantide Ühisuse sekretärina ja Kaubandus-Tööstuskoja suurtööstuse (IV) sektsiooni sekretär-nõunikuna tänini; peale selle on ta olnud juhtivalt tegev veel paljudes majanduslikes ning tööstuslikes jt. organisatsioones, nagu Tallinna Eesti Kirjastuse Ühisuse juhatuses a-st 1907, o.-ü. „Silikat'i“ juhatuses 1910—29, a.-s. „Balti Päästeseltsis“ juhatuse esimehena 1918—30, Eesti Tööliste Kinnitusühisuses juhatuse esimehena a-st 1921, a.-s. „Polaris'e“ juhatuses a-st 1925, a.-s. „Voltas“ juhatuse liikmena a-st 1931 ja esimehena a-st 1937, a.-s. A. M. Luther'i juhatuses a-st 1935, o.-ü. „Estonia Teatri ja Kontsertmaja“ nõukogu esimehena a-st 1919, sihtasutiste „Eesti Kunstimuuseum“ ja „Sanatoorium Kloostrimets“ juhatuses jm. M. on korduvalt osa võtnud rahvusvahelise tööbüroo konverentsidest Genfis tööandjate esindajana. Ta on teotsenud ka kunstimetseenina ja omab isiklikult tähelepandavat kunstikogu (peamiselt maale).

Isikl. jm. saadud andmed. *T.*

MAYDELL, Karl Gustav v., põllumajandustegelane, pärusrendi propageerija, sünd. 17. V 1788 vkj. Järvamaal Kuru mõisa omaniku pojana, õppis 1803—05 Tartu ülikoolis õigus- ja majandusteadust, oli a-st 1808 Kuru mõisaomanikuks ning toimis ühtlasi meeskohtunikuna ja kreisisaadikuna; surn. 22. VII 1857 vkj. Kurus. — M. avaldas raamatu „Vorläufige Ideen zu einer Erbpacht-Einrichtung auf Korn mit den künftigen freien Ehstländischen Bauern“ (Tartu, 1817), milles ta peab lühiajalisi teoorjusel põhinevaid rendilepinguid ebasoodsaiks talunikele kui ka mõisaomanikele ja eelistab neile loonusmaksudel põhinevat pärusrenti. Kus teoorjus esialgu osutub paratamatuks, seal tuleks iga taluniku hoolde anda osa mõisa põldu ja karjamaad, mida talunik peaks iseseisvalt enda vastutusel mõisaomaniku jaoks harima ja koristama. Loonusrendi puhul tuleks aga mõisu majandada vabade sulaste abil. M. pidas vajalikuks talude pindala suurendamist ja nõudis, et kindlaksmääratud renti ei tohi tõsta juhul, kui talu tulud suurenevad. Rentnik olgu kohustatud teatava aja jooksul siirduma neljaväljasüsteemile, ehitama valgeid ja korstnaga elumaju, suurendama karja jne. Ka peab talunik omama õigust mõisaomaniku teadmisel oma talu müüa, pärandada ja seda võlgadega koormata. Teoorjuse puudusi ettenägelikult korvata püüdvate määruste rakendamise abil majandas M. heade tagajärgedega oma valduses olevaid mõisu, kusjuures ta pani eriti rõhku otstarbekohasele viljavaheldusele ja korrastatud metsandusele. M. on avaldanud veel ülevaate „Statistische Beschreibung des Kirchspiels Ampel“ (Inl. 1836, nr.

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 201